

Ἡ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐν Ἑλλάδι . . . Δρ. 8
Ἐν τῷ Ἑξωτερικῷ . . . Φρ. Δρ. 10

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

Πᾶσα αἴτησις ἀπευθύνεται :

Διεύθυνσιν τῆς **Φωνῆς τῆς Ἡπείρου**
Ἀθ ἡ ν α ς

ΠΡΟ ΗΜΕΡΩΝ ἀνήγγελλον τὰ φύλλα τοῦ Λονδίνου ὅτι ὁ ἄρμενικὸς πληθυσμὸς τῆς ὀθωμανικῆς πρωτεύουσας κατεῖχετο ὑπὸ σφοδρῶτατος ἐρεθισμοῦ, ὅτι ἡ Πύλη παρεκκλесе τὸν πατριάρχην νὰ ἐπιδράσῃ κατευναστικῶς ἐπὶ τῶν ὁμοεθνῶν του, ὅτι δὲ ὁ πατριάρχης ὑπεσχέθη μὲν νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν, προσέθεσεν ὁμῶς ὅτι οἱ Ἀρμένιοι εἶχον περιέλθει εἰς ἀπόγνωσιν καὶ ὅτι δὲν θὰ εἰσῆλθουν πιθανῶς τῆς φωνῆς του. Πραγματικὴν δευτέραν συμπεσοῦσιν ἐκκλησιαστικῆς τῶν Ἀρμενίων ἐορτῆς, μετὰ τὴν ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τοῦ Κούμ-Καπού ἱεροτελεσίαν, ὁ πατριάρχης, προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς ἐξεγερτικῆς προσφωνήσεως ἐνὸς Μακεδόνα, παρήνευσε τὰς χιλιάδας τῶν ὁμοεθνῶν νὰ ἐμπιστευθῶσιν εἰς αὐτὸν καὶ νὰ διαλυθῶσιν ἡσυχῶς. Οἱ φρονιμώτεροι ὑπήκουσαν· ἀλλ' ἀπέμειναν καὶ πολλοὶ ἐξηγμένοι, οἵτινες ἀπεφάσισαν ν' ἀπέλθωσιν ἐν σώματι εἰς τὴν Πύλην, ὅπως ἐπιδώσωσιν ἀναφορὰν διαμαρτυρομένην κατὰ τῆς συστηματικῆς καταπίεσεως τοῦ ἄρμενικοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῶν ἀδικαιολογητῶν φυλακίσεων, ζητοῦσαν δὲ τὴν ταχέαν λύσιν τοῦ ζητήματος τῶν μεταρρυθμίσεων. Ἡ ἀναφορὰ, φέρουσα ὡς μόνον ὑπογραφήν «Τὸ ὀργανωτικὸν κομιτᾶτον τῆς μεγάλης ἐθνικῆς ἐπιδείξεως», ἐπρότεινεν ὡς μέτρα δυνάμενα νὰ εὐχαριστήσωσι τὸ γένος τῶν Ἀρμενίων τὴν ἀνιδρύσιν αὐτονομῶς ἄρμενικῆς ἐπαρχίας, τὸν διορισμὸν εὐρωπαϊοῦ Γ. διοικητοῦ συνεννοήσει τῆς Πύλης καὶ τῶν δυνάμεων, καὶ τὴν ἐκλογὴν ἀντιπροσωπευτικῆς συνελεύσεως, κατέληγε δ' εἰς τὴν ἐξῆς ἀνυπόστολον ἀπειλήν· «Αὗται εἶνε αἱ εὐχαὶ τοῦτε χριστιανικοῦ καὶ τοῦ μωαμεθανικοῦ πληθυσμοῦ, ὧν ἡ πλήρωσις ἐγκτεται ἐν κοινῇ συμφέροντι· ἐὰν δ' ἡ Πύλη δὲν ἐπιλύσῃ τὸ ζήτημα τῶν μεταρρυθμίσεων, ἡ ἐνεστῶσα θέσις καὶ διάθεσις δύναται ν' ἀποβῇ πηγὴ μεγάλων συμφορῶν εἰς τε τὴν Πύλην καὶ τὸ γένος τῶν Ἀρμενίων». Ἡ τουρκικὴ ἀστυνομία καὶ χωροφυλακὴ, καλῶς γινώσκουσα τὴν ἀναφανδὸν σχεδιαζομένην διαδήλωσιν, εἶχε καταλάβει πᾶσας τὰς πρὸς τὴν Πύλην ἀγούσας παρόδους, ὅτε δ' οἱ Ἀρμένιοι προσκληθέντες νὰ διαλυθῶσιν, ἠρνήθησαν καὶ ἀπεπειράθησαν νὰ ἐκβιάσωσι τὴν διοδὸν, ἐπῆλθε σύγκρουσις, καθ' ἣν ἐφρονέθη εἰς ἀξιοματικὸς τῆς χωροφυλακῆς, ἐπληρώθησαν δ' οὐκ ὀλίγοι καὶ ἐκ τοῦ πλήθους καὶ ἐκ τῆς ἐνόπλου δυνάμεως. Πολλοὶ τῶν διαδηλωτῶν συνελήφθησαν· ἀλλ' ἐνῶ ἀπήγοντο εἰς τὴν φυλακὴν περιεστοιχισμένοι ὑπὸ ζαπτιέδων, ὁ μωαμεθανικὸς ὄχλος τῆς Σταμπούλ, οὗ εἶχον ἐξαφθῇ ὁ φανατισμὸς ἐπετέθη διὰ ροπαλίων, λίθων καὶ πολυκρότων. Τὰ ἔκτοτε ἐπίσημα τηλεγραφήματα βεβαιοῦσιν ὅτι ἀποκατέστη πλήρης ἡ τάξις καὶ ὅτι οἱ ἐνοχοὶ θὰ τιμωρηθῶσι κατὰ τὸν νόμον· ἀλλ' αἱ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰδήσεις ἐνεποίησαν οὐχ ἥττον πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης βαθεῖαν ἐντύπωσιν. Ἡ τόλμη τῶν Ἀρμενίων, προκαλεσάντων διὰ τῆς διαγωγῆς των, οὐ μόνον τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν τῆς Πύλης, ἀλλὰ καὶ τὸν τριπλάσιον μωαμεθανικὸν πληθυσμὸν, εἶνε ἐκπληκτικὴ, ἐξηγεῖται δὲ μόνον ὑπὸ τῆς πεποιθήσεως ἐπὶ τὴν ἀγγλικὴν προστασίαν καὶ ἀρωγὴν. Πρώτην ταύτην φοράν, ἐὰν δὲν ἀπατώμεθα, ἀπὸ τῆς ἀλώσεως γένος ὑποτεταγμένον ἐτόλμησεν ἐν αὐτῷ τῷ κέντρῳ τῆς τουρκικῆς δυνάμεως νὰ προβῇ εἰς ὀχλαγωγίαν καὶ νὰ διατυπώσῃ ἀναφανδὸν ἀπειλὰς κατὰ τῶν κρατούντων, τὸ γένος δὲ τοῦτο ἀποτελεῖ μύλις

τὸ ἐν δέκατον τοῦ ὅλου τῆς Κωνσταντινουπόλεως πληθυσμοῦ. Πολλὴ λεπτότης, πολλὴ μετριοπάθεια, ἀπαιτεῖται καὶ πρὸς τῶν κυβερνητῶν τῆς Τουρκίας καὶ πρὸς τῆς εὐρωπαϊκῆς διπλωματίας, ὅπως κατευνασθῶσι τὰ ὑπερεξαφθέντα πάθη καὶ ἐπανέλθωσι τὰ πράγματα εἰς τὴν κανονικὴν τροχίαν ἀνευ μεζίδων καταστροφῶν. Ἡ Ἀγγλία ἰδίως ἀνυπολόγιστον ἀναλαμβάνει εὐθύνην, δικαιωνίζουσα ἀγόνους περὶ τοῦ ἄρμενικοῦ ζητήματος διαπραγματεύσεις μὴ ἀποφασίζουσα ν' ἀποχωρήσῃ ἐκ τῆς μεροληπτικῆς αὐτῆς ἐνεργείας καὶ ν' ἀρκεσθῇ εἰς ἀσφαλεῖς ἐγγυήσεις βελτιώσεως τῆς καθόλου τουρκικῆς διοικήσεως. Αὐτὴν βαρύνει καὶ τὸ αἷμα, ὅπερ θὰ ρεῦσῃ πιθανῶς ἐτι.

ΕΞ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

22 Αὐγούστου

Τὸ κληροδότημα Χρηστοδοῦλον καὶ οἱ ὑπότροφοι — Ἡ δημογεροντία καὶ ἡ ἐν τῇ μητροπόλει ἐκλογή. — Ὁ κ. Χρηστάκης Σακελλάριος ἐνάντιος. — Τὸ σκάνδαλον καὶ ἡ κατὰ τοῦ μητροπολίτου ἔβρις.

Ἐν τῇ δημογεροντίᾳ συνέβη ἐπεισοδίον τὸ ὅποιον ἐπέσυρε τὸ ἐνδιαφέρον τῆς πόλεως ὁλοκληροῦ καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον συζητήσεως. διὰ τοῦτο κρίνω καλὸν ὅπως τὸ ἐπεισοδίον τοῦτο ἐκθέσω ἐνταῦθα, διὰ πολλοὺς λόγους· Ἐν τῇ δημογεροντίᾳ ἐπρόκειτο μετὰξὺ ἄλλων ζητημάτων κατὰ τὴν 13 Αὐγούστου νὰ γίνῃ καὶ ἡ ἐκλογὴ δύο ὑποτρόφων ὅπως σπουδάζωσιν ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ. Ἀνεγνωσθησαν αἱ αἰτήσεις τῶν ὑποψηφίων καὶ ἀνεδείχθησαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ὡς ὑπότροφοι ὁ Γεώργ. Ἰωαννίδης καὶ ὁ Καπᾶς. Ὁ πρῶτος ἀπὸ πέρουσι σπουδάζει ἐν τῇ Ριζαρείῳ καὶ ἀπέδειξεν ὅτι καὶ ἐπιμελὴς περὶ τὰ μαθήματα εἶνε καὶ κλίσειν περὶ τὴν σπουδὴν τῶν ἱερῶν μαθημάτων κέκτῃται διὸ ἀρίστη ὑπῆρξεν ἡ ἀπόφασις τῆς δημογεροντίας ὅπως μίαν θέσιν τῆς ὑποτροφίας ἐπιφυλάξῃ διὰ τὸν νέον τοῦτον. Ὁ κ. Χρηστάκης Σακελλάριος ἔχων λόγους κατὰ τῆς οἰκογενείας Ἰωαννίδου μετὰ λύπης καὶ ἀγανακτήσεως εἶδε τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ Ἰωαννίδου. Οἱ λόγοι δὲ οὗτοι χρονολογούνται, ὡς λέγεται, ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἐξ ἀπλοῦ συμβάντος. Ὁ Ἰωαννίδης φιλονεικήσας ἔδειρε τὸν υἱὸν τοῦ κ. Σακελλαρίου καὶ ὡς ἐκ τούτου ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ ἐξ Ἰωαννίνων. Ὁ δαρμὸς δὲ αὐτὸς εἶνε ἡ ἀφορμὴ τοῦ πολέμου ὃν ἐκίνησεν ἐν τῇ μητροπόλει κατὰ τε τῆς δημογεροντίας καὶ τοῦ μητροπολίτου, πόλεμος ταπεινὰς ἔχων τὰς ἀφορμὰς καὶ μὴ ἀρμυζών. Τὴν ἐπιούσαν τῆς συνεδριάσεως μετὰξὺ εἰς τὴν μητροπόλιν ἐξ ὕβρις!! τὸν μητροπολίτην Γρηγόριον καὶ ἐπέιλησεν ὅτι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καθ' ἣν ὦραν θὰ ἱερούργει ὁ μητροπολίτης ἡ θ ε λ ε δ ι ε γ ε ι ρ ε τ α ρ α χ ῆ ν καὶ τὰ παρόμοια ἵνα ἀποδοκιμάσῃ τὸν μητροπολίτην καὶ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ φύγῃ ἐξ Ἰωαννίνων, καὶ ὅτι ἡθέλει ἀκυρώσει καὶ τὰς ἀποφάσεις τῆς συνελεύσεως. Οὕτω ἐξηκολούθησε νὰ ἐκσφενδονίζῃ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀναμυρότους φράσεις μέχρις ὅτου ὁ μητροπολίτης ἐκάλεσε τὴν δημογεροντίαν εἰς συνέλευσιν καὶ ἐξέθηκε τὰς διαμαρτυρίας τοῦ κ. Σακελλαρίου. Ἡ δημογεροντία ἀπεφάνθη ὅτι ἐμμένει εἰς ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἀπεφάσισεν εἰς τὴν προηγουμένην συνεδρίαν. Τότε διαρκούσης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. Σακελλάριος ἀπέστειλε πρὸς τὴν δημογεροντίαν ἐπι-

στολὴν ἣτις ἦτο αὐτόχρομα ὑδρολόγιον κατὰ τοῦ μητροπολίτου. Ἡ συνέλευσις ἐνὶ στόματι ἀπεδοκίμασε τὴν ἐπιστολήν, ὁ δὲ Ἰω. Σακελλάριος ἡθέλησε νὰ δικαιολογήσῃ τὸν ἀδελφόν του καὶ μὴ εἰσακουσθεὶς ἀπεχώρησε τῆς συνεδριάσεως. Μετὰ ταῦτα ἡ δημογεροντία συνέταξε πρακτικὸν δι' οὗ ἀπεδοκιμάζει τὰ γραφέντα ὑπὸ τοῦ κ. Σακελλαρίου.

Αὕτη εἶνε ἡ ἱστορία τοῦ λυπηροῦ ἐπεισοδίου καὶ τοῦ σκανδάλου τὸ ὅποιον ἀκαίρως ἡθέλησε νὰ δημιουργήσῃ ὁ κ. Σακελλάριος πρὸς βλάβην τῆς ἀξιοπροπέας καὶ τοῦ γοήτρου τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ὑπολήψεως. Οἱ διέποντες τὰ κοινὰ, οἱ ἡγούμενοι τῶν τῆς πόλεως καὶ τῆς ὅλης ἐπαρχίας συμφερόντων οὐδέποτε εἶνε εὐλογον νὰ παρασύρωνται ὑπὸ λόγων οἱ οἱ προεκτεθέντες καὶ νὰ ἐξεβρίζωσιν ἀπλῶς πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ἰδιοτροπίας των δημογεροντίας καὶ μητροπολίτην καὶ νὰ μὴ σέβωνται ὅσα ἡ πλειονότης, ἡ μᾶλλον ἡ παμπηφία ἀπεφάσισε. Ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει ὅσον φιλικῶς καὶ ἐπιεικῶς ἂν κρίνωμεν τὴν διαγωγὴν τοῦ κ. Σακελλαρίου δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ψέξωμεν αὐτὴν ὡς ἀσυμβίβαστον καὶ πρὸς τὰ πράγματα καὶ πρὸς τὴν κοινωνικὴν τοῦ ἰδίου θέσιν ἣν ἀξιοῖ νὰ ἔχῃ. Ἐχρμεν τὴν ἀξίωσιν νὰ μὴ ἴδωμεν τὸν κ. Σακελλάριον εἰς τοιαύτην περιερχόμενον θέσιν καὶ δημιουργοῦντα σκάνδαλα διὰ τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν καθ' ἣν ἐποχὴν καὶ ἐὰν ὑπαρχῇ ἀφορμὴ ὀφείλομεν νὰ ἀποσιωπήσωμεν διὰ παντός μέσου αὐτὴν. Ἄλλως τε τὰ ἐθνικὰ ζητήματα—διότι αἱ ἀποφάσεις τῆς μητροπόλεως καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ μητροπολίτου ἀνάγονται εἰς τὸ ἔθνος ὁλόκληρον— ὑψηλὰ πρέπει νὰ ἴστανται τῶν προσοπικῶν ἀγώνων καὶ τῶν εὐερεθίστων χαρακτῆρων. Τί θὰ εἴπωσιν σήμερον οἱ μανθάνοντες ὅτι τοιοῦτος διεξάγεται ἀγὼν διὰ τὸσον εὐτελῆ ζητήματα καὶ τί θὰ εἴπωσιν αὖριον ἐκεῖνοι οἵτινες θὰ μάθωσιν ὅτι ὁ ἴδιος ἀγὼν δὲν διεξάγεται καὶ ὅταν πρόκειται περὶ σπουδαίων συμφερόντων, ὅταν ἀνατρέπωνται καὶ καταπατοῦνται περιουσίαι ἢ συμφέροντα κοινοτήτων;

Σ η μ. «Φ. Ἡπ.» Τὴν ἀνωτέρω ἀλληλογραφίαν πρὸ πολλοῦ λαβόντες ἀπέσχουμεν νὰ δημοσιεύσωμεν. Δὲν δυνάμεθα ὁμῶς ἐπὶ πολὺ νὰ πράξωμεν τοῦτο ἀπέναντι τῆς ἐξεγερθείσης κοινῆς ἀγανακτήσεως διὰ τὴν στάσιν ταύτην τοῦ κ. Σακελλαρίου καὶ δ' ὅσα ἄλλα ἔκτροπα μετὰ ταῦτα ἔλαβον χώραν καὶ τὰ ὅποια εἰς ἐπόμενον φύλλον θέλομεν δημοσιεύσει.

ΕΚ ΔΕΛΒΙΝΟΥ

Ἡ πόλις Δελβίνου.—Περιγραφή αὐτῆς.—Ἀπὸ Δελβίνου εἰς Ἀγ. Σαράντα.—Δρόμοι.—Γέφυραι.—Ἡ νέα ἀγορά.

Τὸ Δελβίνον, ἐκτιμώμενον ἐντὸς γραφικωτάτης κοιλάδος, εἶνε μία ἐκ τῶν ὠραιότερων πόλεων τῆς Ἡπείρου. Πρὸ δεκαετίας σχεδὸν πάντα τὰ καταστήματα καὶ ἡ ἀγορὰ τοῦ Δελβίνου ἦσαν ἀπέναντι τῆς πόλεως, ἐπὶ λορίσκου ἐνθα σφύζοντα τὰ ἔρεπτα, μετὰξὺ τῶν ὁποίων διακρίνεται καὶ τὸ κτίριον, ἐφ' οὗ ἦτο ἐσθμημένον ὠρολόγιον, ὅπερ σήμερον εὕρεται ἐν ἀχρηστίᾳ. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ ἡ ἀγορὰ ἀπείχον ἀρκετὰ τοῦ διοικητηρίου καὶ τῆς πόλεως, ἡ διοίκησις Δελβίνου σκεφθεῖσα ὅτι τοῦτο δὲν ἦτο καλόν, εἰσποίησε τοὺς καταστηματαρχὰς ἵνα μεταφέρωσι τὰ ἐμπορεύματα των ἐντὸς

Διὰ τοῦ σημερινοῦ φύλλου ἀρχόμεθα τῆς δημοσιεύσεως τοῦ βίου Πύρρου τοῦ βασιλέως τῶν Ἑπειρωτῶν ὡς παρέφραξεν αὐτὸν ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ Πλουτάρχου ὁ κ. Χρηστοβασίλης. Ἡ γνώμη ἡμῶν εἰς τὴν δημοσίευσιν τοιούτων ιστορικῶν γεγονότων ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν γλῶσσαν εἶναι διαφορετική. Ὁ κ. Χρηστοβασίλης ἐπεξεργάσθη τὴν βιογραφίαν τοῦ Πύρρου χάριν τῆς «Φωνῆς τῆς Ἠπείρου» καὶ εἰς δημώδη γλῶσσαν φρονῶν ὅτι δι' αὐτῆς καταληπτότερος θὰ γίνῃ εἰς ὅλους τοὺς ἀναγνώστας καὶ μάλιστα περὶ τῶν μὴ τυχόντων παιδείας. Ἀντὶ παντὸς ἄλλου προλόγου προτάσσομεν τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐπιστολὴν αὐτοῦ ἔχουσαν ὡς ἑξῆς :

Ἀδερφε Γάγαρη,

Σοὺ στέλλω τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐνδοξώτερου Ἑπειρώτη βασιλῆα, ποῦ στάθηκε στοὺς παλαιοὺς καιροὺς. Ἡ ἱστορία αὐτὴ, ποῦ ἔπρεπε νὰ τὴν ξέρῃ, σὰν τραγούδι ἀπὸς κάθε Ἑπειρώτην χριστιανόν. Ἡ μωαμεθανὸς ἐλληνόγλωσσος ἢ ἀρβανιτόγλωσσος, εἶναι ἄγνωστη, ὅχι μοναχὰ στὸν ἀγράμματο λαόν, ἀλλὰ καὶ στὰ ἐννενηντὰ ἐννέα ἑκατοστὰ ἐκείνων ποῦ εἶναι πολὺ γραμματισμένοι, καὶ ὁ λόγος εἶναι ὅτι δὲν βρέθηκε, ὡς τὰ τώρα. Ἐνας ἀπὸ τοὺς καθηγητάδες Ἑπειρωτῆς νὰ τὴν παραφράσῃ στὴν ἀληθεῖν ἐλληνικὴ γλῶσσα τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, καὶ νὰ τὴν τυπώσῃ σὲ ἰδιαιτέρο βιβλίον, γιὰ νὰ ἴδωμεν νὰ τὴν ἀγοράσῃ ὁ καθένας καὶ διαβάσωντάς τιν, νὰ τὴν καταλαβῇ καὶ νὰ περιφανεύεται ὅτι οἱ προπατόροι του νίκησαν τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἐξουσίασαν σχεδὸν ὅλη τὴν Ἑλλάδα τῇ σημερινῇ. Τὸν κόπο τῆς μετάφρασις τὸν ἀνέλαβον ἐγώ, μὲ τὰς μικρὰς μου δυνάμεις, σὺ λοιπὸν δημοσίευσέ τιν, εἴτε σὲ ἰδιαιτέρη φυλλάδι, εἴτε στὴ «Φωνὴ τῆς Ἠπείρου» καὶ ἔτσι νὰ μπορέσωμε νὰ δώσωμε στοὺς πατριώτες μας μιὰ πατρογονικὴν τοὺς ἱστορίαν πολὺ καλεῖται βέβαια ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τοῦ Μπερτόδουλου.

Ἡ παράφρασί μου αὐτὴ ἐξ ἀνάγκης ἀκολούθησε λέξη πρὸς λέξη τὸ ἀρχαῖον κείμενον τοῦ Πλουτάρχου, καὶ ἂν ἀπὸ ἀνηξερία μου ἔκανα κανένα λάθος, δίδοντάς σε καμμιά λέξη ἄλλην ἔννοια ἀπὸ κείνη ποῦ ἔπρεπε, νομίζω πῶς δὲ βλάβει τόσο πολὺ τὸ σκοπὸν, καὶ παρακαλῶ τοὺς δασκάλους καὶ τοὺς λοιποὺς λογιωτάτους νὰ μὲ συμπαθήσουν.

Χ. Χρηστοβασίλης.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΒΙΟΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΥΡΡΟΥ Βασιλῆα τῆς Ἠπείρου. Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ

Α'. Ἱστορίζουν ὅτι ὕστερα πὸ τὸν κατακλυσμὸν τὸν Δευκαλίωνα, βασιλεῦσε πρῶτα στοὺς Θεσπρωτοὺς (ἦγον τοὺς Τσιάμιδες), καὶ τοὺς Μολοσσούς, (ἦγον Κουρεντινοὺς, Δροπολίτες, Δελβινιώτες κλπ.) ὁ Φαίθωνας ἕνας πὸ κεινοὺς ποῦ ἦρθαν στὴν Ἠπειρὸν μετὰ τὸν Πελαγό. Ἀλλὰ πάλι λέγουν ὅτι ὁ Δευκαλίωνας καὶ ἡ Πύρρα, (ἡ γυναῖκά του), κατοίκησαν ἐκεῖ κοντὰ στοὺς Μολοσσούς, ἀφοῦ ἔχτισαν τὴν ἐκκλησίαν στὴ Δωδώνη. Ὑστερὰ πὸ πολὺν καιρὸ ὁ Νιοφτόλεμος (1), ὁ γυιὸς τοῦ Ἀχιλλέου, (βασιλεὺς τοῦ Φερσάλου τῆς Θεσσαλίας,) ἔφερε κόσμον καὶ κυρίως τὸν τόπον, καὶ ἄφησε δική του σπορά γιὰ διαδόχους τῆς βασιλείας, λεγόμενους Πυρρίδες, (ἦγον κλήρα τοῦ Πύρρου), γιὰτὶ ὅταν ἦταν μικρὸς ὁ Νιοφτόλεμος παραγομιάζονταν «Πύρρες» (2) δηλαδὴ ξανθός, καὶ ἕνα πὸ τὰ καθ' αὐτὸ παιδιὰ του, ποῦ εἶχε μετὰ τὴν Ἀνάσσα, τὴν θυγατέρα τοῦ Κλεοδαίου, γυιὸς Ὑλλου, ποῦ ἦταν γυιὸς τοῦ Ἡρακλῆ, τὸ εἶπε Πύρρο. Ἐξ αἰτίας π' αὐτὸ καὶ ὁ Ἀχιλλέας τιμιῶνταν στὴν Ἠπειρὸν ὡς Θεός, καὶ τὸν ἔλεγον Ἀσπετο στὴ γλῶσσα τὴν ἐντόπιαν, ποῦ πάει νὰ πῇ «πᾶρα-πολὺ μεγάλος». Ὑστερὰ πὸ τοὺς πρώτους βασιλεῖς οἱ μεσσηκοὶ βαρβαρεῖσαν καὶ ξέπεσαν καὶ στὴ δύναμιν καὶ στ' ἀντραγήματα τῆς ζωῆς τους, καὶ ἱστορίζουν ὅτι πρῶτος πρῶτος ὁ βασιλεὺς Θαρρύτας ἔγεινε ὄνο-

μαστός, ἐπειδὴς στόλισε τὰς πολιτείας μ' ἐλληνικοὺς τρόπους καὶ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ μετὰ φιλόφρονους νόμους. Γυιὸς τοῦ Θαρρύτα ἦταν ὁ Ἀλκίτας, τοῦ Ἀλκίτα ὁ Ἀρύβας καὶ τοῦ Ἀρύβα καὶ τῆς Τρωγιάδας (3) ὁ Αἰγιακίδης (4). Αὐτὸς πῆρε γυναῖκα τὴ Φθία, θυγατέρα τοῦ Μένωνα, τοῦ Θεσσαλοῦ, ποῦ δοξάστηκε στὸ Λαμιακὸν πόλεμον καὶ εἶχε μεγαλύτερη ὑπόληψιν ἀνάμεσα στοὺς συμμάχους (5) αὐτοῦ τοῦ πολέμου, κατόπι πὸ τὸ Λεωστένη (6). Ἀπὸ τῆς Φθίας ἀπόχτησε ὁ Αἰγιακίδης δύο θυγατέρας, τὴν Δηγιδάμειαν (7) καὶ τὴν Τρωγιάδα, καὶ ἕνα γυιὸν τὸν Πύρρο, (ποῦ εἶναι αὐτὴ ἡ ἱστορία).

Β'. Οἱ Μολοσσοὶ παναστάτησαν καὶ ἔδωξαν τὸν Αἰγιακίδην, καὶ προσκάλεσαν στὸ θρόνον τὰ παιδιὰ τοῦ Νιοφτόλεμου, (ἀδερφοῦ τοῦ Ἀρύβα, ποῦ ἦταν πάμπους τοῦ Πύρρου, δηλαδὴ, τοὺς θεοῦς του.) Οἱ φίλοι τοῦ Αἰγιακίδου πιάστηκαν ζωντανοὶ καὶ φονεύτηκαν. Τὸν Πύρρο ὅμως ἐπειδὴ ζητιῶνταν ἀπὸ τοὺς ὀχτροὺς του, ἂν καὶ ἦταν ἀκόμα παιδὸπλο, τὸν ἔκλεψαν ὁ Ἄντροκλείδης (8) καὶ ὁ Ἀγγελος, καὶ ἔφυγαν, ἀφοῦ πῆραν μαζί τοὺς λίγους περὶέτες καὶ κῆμποδες βυζάστρες, γιὰ νὰ τὸν βυζάνουν, σὰν παιδὶ ποῦ ἦταν. Ἐπειδὴ ὅμως, ἐνεκα π' αὐτό, ἦταν δύσκολο καὶ ἀργὸ τὸ φευγικόν του, καὶ ἐκείνοι ποῦ τοὺς κυνηγοῦσαν τοὺς κατάφταναν, παρέδωκαν τὸ παιδὶ στὰ χέρια τοῦ Ἄντροκλείου (9), τοῦ Ἰππία καὶ τοῦ Νέαντρο (10), ποῦ ἦταν καλλιπάρια πιστὰ καὶ δυνατὰ, καὶ τοὺς πρόσταξαν νὰ φύγουν ὅσο μπορούσαν γληγορώτερα, καὶ νὰ φτάσουν στὸ μακεδονικὸ χωριὸν, τὰ Μέγαχα. Κι' αὐτοί, ἔμειναν πιστώτερα, κάποτε παρακαλῶντας καὶ κάποτε πολεμῶντας, καὶ μπόδισαν τοὺς διώχτες ὡς τὸ δειλινάκι, καὶ ἄμα τοὺς τσάκισαν πίσω, ἔτρεξαν κοντὰ στοὺς ἀνθρώπους ποῦ πάγαιναν τὸν Πύρρο. Εἶχε βασιλεῦσε ὁ ἡλιος, ὅταν, ἐκεῖ ποῦ κόντευαν νὰ πιτύχουν οἱ ἐλπίδες τοὺς ἄξαφνα εἶδαν μπόδιο μπροστά τους, γιὰτὶ ἀπάντησαν τὸν ποταμὸν ποῦ διέβαινε διπλα στὰ Μέγαχα, καὶ φαίνονταν κακὸς καὶ ἄγριος, καὶ ὅταν δοκίμασαν νὰ τὸν περάσουν βρέθηκε δλωσδιόλου ἀδιάβατος, γιὰτὶ εἶχε ῥέμα πολὺ καὶ θολό, ἐξαίτιας τῶν βροχῶν, ποῦ εἶχαν πέσει, καὶ τὸ σκοτάδι ἔκανε ὅλα τὰ πράγματα φοβερώτερα. Ἐτσι λοιπὸν ἀπελπίστηκαν νὰ πηδίσκουν νὰ διαβῶν τὸν ποταμὸν, καὶ ἐκείνοι ποῦ κουβαλοῦσαν τὸ παιδί, καὶ οἱ γυναῖκες ποῦ τὸ βύζαναν. Ἀκούοντας ὅμως, αὐτοί, κουβέντες καμπόσων ἐντόπιων ἀνθρώπων, ποῦ στέκονταν στὸν ἀντικρινὸ ὄχτον τοῦ ποταμοῦ, τοὺς παρεκάλεσαν νὰ τοὺς βοηθήσουν νὰ διαβῶν, καὶ δείχνοντας τὸν Πύρρο φώναζαν καὶ χιλιόπρακαλοῦσαν. Ἀλλὰ ἐκείνοι δὲν ἄκουσαν ἐξ αἰτίας τοῦ βοήτου καὶ τοῦ πάταγος τοῦ ῥεματιοῦ καὶ περνοῦσε ἄδικα ἡ ὥρα, τοῦτοι νὰ φωνάζουν καὶ ἐκείνοι νὰ μὴ καταλαβαίνουν, ὅσο ποῦ ἦρε στὸ νοῦ ἐνὸς νὰ σκίσῃ μιὰ φλούδα πὸ βαλανιδιὰ καὶ νὰ γράψῃ ψηλὰ μ' ἕνα καρφὶ γράμματα, ποῦ φανέρωναν τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν κακοτυχίαν τοῦ παιδιοῦ. Ὑστερὰ τύλιξε τὴν φλούδα γύρω σ' ἕνα λιθάρι, ποῦ τὸ μεταχειρίστηκε γιὰ βάρος τῆς ῥιζῆς, καὶ τὴν ἔρριξε ἀντίκρυ. Ἄμα διάβασαν τὰ γράμματα οἱ ἀντικρινοί, καὶ κατάλαβαν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ χάσουν καιρὸν, ἔκοψαν ξύλα, τὰ σῦδεσαν τὸ ἕνα μετὰ τ' ἄλλο, καὶ πέρασαν, καὶ καταλαχοῦ ἐκεῖνος τοῦ πέρασε πρῶτος καὶ δέχτηκε τὸν Πύρρο στὴν ἀγκαλιά του λέγονταν Ἀχιλλέας.

Γ'. Ἐτσι λοιπὸν σῶθηκαν, καὶ ἀφοῦ πρόλαβαν τὸ κυνηγητό, τράβησαν γιὰ τοὺς Ἰλλυριοὺς πρὸς τὸν βασιλεὺς Γλαυκίαν. Τὸν πῆραν νὰ κάθεται στὸ σπῆτι τοῦ μετὰ τὴν γυναῖκά του καὶ ἀπόθεκαν τὸ παιδί κατὰ γῆς ἀνάμεσά τους. Ὁ Γλαυκίας εἰδίσταζε γιὰτὶ φοβῶνταν τὸν Κάσσαντρο (11) (βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας) ποῦ ἦταν ὀχτρός τοῦ Αἰγιακίδου, καὶ ἔμεινε πολλὴν ὥρα

μετὰ τὸ στόμα κλεισμένο, καὶ συλλογισμένος. Ὁ Πύρρος ὅμως πάσης μοναχός του μπουσιουλῶντας στὸ Γλαυκίαν, ἔπιασε μετὰ τὸ χέρι του τὸ φόρεμά του, καὶ σηκώθηκε στὰ γόνατα. Μ' αὐτὸ στὴν ἀρχὴ ἔκανε τὸ Γλαυκίαν νὰ γελάσῃ, ὕστερα ποῦ παρουσιάστηκε σὰν παρακαλεστής, παρακαλῶντας καὶ δακρύζοντας τὸν ἔκανε νὰ τὸν λημονηθῇ. Ἀλλ' ὅμως λέν ὅτι δὲν πρόσπεσε στὸ Γλαυκίαν, ἀλλὰ πααίνοντας σ' ἕνα θεῖο βωμὸ (12) στάθηκε κοντὰ του, ὥστε τὸ πᾶμμα φάνηκε θεῖόν τοῦ Γλαυκίαν καὶ ἔτσι παρέδωκε εὐτὺς τὸν Πύρρο στὰ χέρια τῆς γυναῖκας του, λέγοντάς της νὰ τὸν θρέφῃ μαζί μετὰ τὰ παιδιὰ της, καὶ ὕστερα πὸ λίγον καιρὸν, ποῦ τὸν γύρεψαν οἱ ὀχτροί του, καὶ ὁ Κάσσαντρος τοῦ ἔδινε διακόσια τάλαντα (πάει νὰ πῇ τριακόσιες ἑξῆντα χιλιάδες δραχμῆς) δὲν τὸν ἔδωκε, ἀλλὰ ὅταν γίνηκε δώδεκα χρόνων, τὸν ἔφερε στὴν Ἠπειρὸν μετὰ στρατὸ καὶ τὸν ἀποκατέστησε βασιλεῖα. Ὁ Πύρρος ἦταν στὸ πρόσωπο πλεονέστερο φοβερός, παρὰ μεγαλοπρέπειος, σὰν πῶς πρέπει σὲ βασιλεῖα. Δὲν εἶχε πολλὰ δόντια πὸ τὴν ἀπάνω τῇ μερίᾳ, ἀλλὰ ἕνα κόκκαλο συγκρατούμενο, καὶ ψηλὰ σ' αὐτὸ τὸ κόκκαλο κάτι ψηλὲς χαραγματιῆς ἔδειχναν τὰς χωριστὰς τῶν δοντιῶν. Ὁ κόσμος πίστευε ὅτι γιὰτρεῖς ἐκείνους, ποῦ εἶχαν σπλῆνα. Ὅταν ἤθελε νὰ κάνη τέτοια γιὰτρεῖς, ἔσφαζε ἕναν ἄσπρο πετεινόν, καὶ ξαπλώνοντας τοὺς ἀρρώστους ἀνάσκελα ζιούπαε ἀλαφρὰ—ἀλαφρὰ μετὰ τὸ δεξιόν του τὸ πσάξι τῇ σπλῆνι τοῦ. Κανένας, ὅσο φτωχὸς καὶ μικρὸς καὶ ἂν ἦταν, δὲν ἀποτύχαινε, ἂν τοῦ ζητοῦσε αὐτὴ τῇ γιὰτρεῖς. Ὁ Πύρρος ἔπαιρνε τὸν πετεινόν, ἀφοῦ τὸν ἔσφαζε, καὶ τὴν πληρωμὴν αὐτῇ, τῇ χαίρονται πολὺ. Λέγουν ὅτι τὸ μεγάλο δάχτυλο τοῦ ποδαριοῦ τοῦ εἶχε θεϊκὴ δύναμιν, ὥστε, ὕστερα πὸ τὸ θάνατό του, ὅταν τὸ ἄλλο σῶμά του κάηκε, τὸ δάχτυλο ἐκεῖνο βρέθηκε ἀκέρειο καὶ ἀπείραχτο πὸ τὴν φωτιά.

Δ'. Ὅταν ὁ Πύρρος γίνηκε δέκα ἐφτά χρόνων, καὶ νόμιζε ὅτι εἶχε πλεὶς ἀσφαλισμένη τὴν ἐξουσίαν του, ἔτρεξε νὰ ταξιδέψῃ, ἐνεκα ποῦ γένονταν ὁ γάμος ἐνὸς παιδιοῦ τοῦ Γλαυκίαν, ποῦ εἶχαν μεγαλώσῃ μαζί. Τότες οἱ Μολοσσοὶ συνενόηθησαν πάλι μυστικά, ξέδωξαν τοὺς φίλους του, λημοῦριαξαν τὰ χρήματά του καὶ παραδόθησαν στὸ Νιοφτόλεμον. Ὁ Πύρρος χάνοντας τὴν βασιλείαν του, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, καὶ ὄντας ἔρημος ἀπ' ὅλα του, πῆγε στὸν Δημήτριον, τὸ γυιὸν τοῦ Ἀντίγονου, (βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας), ποῦ εἶχε γυναῖκα τὴν ἀδερφή του τὴν Δηγιδάμειαν, αὐτὴν ποῦ ὅσο ποῦ ἦταν κορίτσι, τὴν ὀνομάτιζαν γυναῖκα τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦ γυιοῦ τῆς Ῥωξάνης (καὶ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου,) καὶ ἀφοῦ τοὺς ἔτρεξαν ἐκείνων τὰ δυστυχήματά τους, ἐπειδὴ ἡ Δηγιδάμεια ἦταν κορίτσι τῆς παντρεῖας, τὴν πῆρε γυναῖκα ὁ Δημήτριος. Εἰς τὸν πόλεμον τῆς Ἰφῶς ποῦ πολέμησαν ὅλοι οἱ Βασιλεῖς, παραβρέθηκε μετὰ τὸν Δημήτριον καὶ ὁ Πύρρος, ὄντας ἀκόμη παιδάκι, καὶ τσάκισε στὸ φygιὸν ἐκείνους ποῦ ἦταν παραταγμένοι ἀντίκρυ του, καὶ ἀποδείχτηκε λαμπρός (πολεμιστής) ἀνάμεσα στοὺς πολεμιστάδας. Κι' ἀφοῦ νικήθηκε ὁ Δημήτριος αὐτὸς δὲν τὸν ἄφηκε, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐλληνικὰς πολιτείας ποῦ τοῦ ἐμπιστεύτηκαν ἐκεῖνος τὰς φύλαξεν, καὶ ὅταν ἐγίναν συμφωνίαι ἀναμεταξύ τοῦ Δημητρίου καὶ τοῦ Φιλομαχίου, (13), αὐτὸς πῆγε μετὰ καράβι στὴν Αἴγυπτον (14) γιὰ νὰ παραδοθῇ ὡς ἐνέχυρον.

(ἀκολουθεῖ)

(1) Βωμὸν ἐν τῷ παλαιῷ καιρῷ ἦταν ἕνα εἶδος προσκυνητῶν σὰν ἂν τὰ Τράπεζα, καὶ εἶχε καθέναν ἕνα στὸ σπῆτι του, ἀπαράλλαχτα ὅπως ἔχομε σήμερα τὸ εἰκονοστάσι.
(2) Πτολεμαῖος βασιλεὺς τῆς Αἴγυπτου.
(3) Αἴγυπτος.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

28 Σεπτεμβρίου 1895

Εἰκοσάφραγκον	Δρ. 35.15
Λίρα Τουρκίας	» 40.10
Λίρα Ἀγγλίας	» 44.40

Τύποις Ἰωάννου Νικολαΐδου

(1) Νιοφτόλεμος.
(2) Στὴν Ἠπειρὸν βρίσκονται καὶ σήμερα ἀκόμα ὀνόματα βαφτιστικὰ ξανθός=ξανθός=πύρρος, καὶ φαίνεται ὅτι ἡ μετάφρασις τοῦ Πύρρος εἰς ξανθός θὰ ἔγεινε ἄμα μπῆκε ὁ Χριστιανισμὸς στὴν Ἠπειρὸν, ὅτε χάθηκαν ὅλα τὰ ἀρχαῖα ἐλληνικὰ ὀνόματα τῶν ἀνθρώπων, ἐνεκα τοῦ φανατισμοῦ γιὰ τὴν νέα θρησκείαν.

(1) Τρωάς.
(2) Αἰακίδης.
(3) Συντρόφοι τοῦ πολέμου.
(4) Λεωστένης.
(5) Δηγιδάμειαν.
(6) Ἀνδροκλείδης.
(7) Ἀνδροκλείων.
(8) Νέανδρος.
(9) Κάσσανδρον, βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας.